

[Erik Kragh.]

om, at afspændingen ikke må føre til svækkelse af NATOs enighed og forsvarsberedskab, da man herved ville forskertse muligheden for fortsat afspænding. Det, vi har opnået, er vel til syvende og sidst en pause i den kolde krig, en pause, som vi naturligvis skal arbejde på bliver permanent; men en virkelig, varig afspænding vil næppe kunne nås, medmindre spørgsmålet om Berlin og det delte Tyskland bliver løst. Så længe der står 400.000 russiske soldater i Østtyskland, så længe adgangsvejene til Berlin ligger usikre, så længe man fra den anden side er i stand til, hvad dag det skal være, fra morgen til aften at stramme hele denne tyske situation, så længe vil vore sikkerhedsforanstaltninger i vest være nødvendige, og så længe vil afspændingen ikke kunne betragtes som en varig afspænding.

Den anden ting, jeg gerne ville kommentere, det er det udspil, der nu synes at tone frem fra russisk side i anledning af den højtærede statsministers Ruslandsbesøg og formentlig også i anledning af ministerpræsident Khrustjovs besøg i Skandinavien. I en kommentar, skrevet af Boris Tarasov til det russiske nyhedsbureau APN, hedder det bl. a. — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et kort citat —:

„at forslagene om oprettelsen af atomfri zoner i Syd-, Central- og Nordeuropa atter vil være aktuelle efter prøvestoptraktaten, og at planen om en atomfri zone i Norden synes den lettest gennemførlige, fordi et kernevåbenfrit Norden allerede eksisterer.“

Herefter anføres bl. a., at den multilaterale atomstyrke, som USA arbejder på, måske også en dag ved sine manøvrer kunne berøre de danske farvande.

Må jeg først kommentere selve artiklen. Den er direkte vildledende, for det passer jo ikke, at Norden i dag er atomvåbenfrit. Det er rigtigt, at Danmark og Norge og Sverige er atomvåbenfrie, men de store områder fra Murmansk til Lübeck, som berører Nordens forhold, og som er under sovjet-russisk kontrol, er så sandelig ikke atomvåbenfrie. De er spækket med atomvåben af forskellig art.

Den anden urigtighed i artiklen er, at ubåde med atomraketter, altså fra den multilaterale atomstyrke, skulle kunne ope-

rere i danske farvande. Jeg kan godt oplyse, at u-både af denne størrelse overhovedet ikke kan operere hverken i danske farvande eller i Østersøen på grund af farvandsforholdene.

Men når vi ser på selve det, der er foreslået, er det jo den såkaldte Kekkonenplan, der atter skal i søgelyset; nu har jo de tre nordiske lande Danmark, Norge og Sverige afvist denne plan, og jeg ville ikke have draget sagen frem, hvis vi ikke synes at stå over for et nyt forsøg på i afspændingens varmere klima at drive os over i neutralitetens retning, for det er jo klart, at et neutralt Skandinavien ville betyde en væsentlig forbedring for Sovjetunionens hele politiske og militære stilling, og vi vil sikkert i den kommende tid komme til at stå over for et stadigt pres på dette område, et pres, der naturligvis vil blive støttet og udnyttet af neutralistiske og andre kredse her i landet.

Efter min opfattelse kan man rette følgende indvendinger imod Kekkonenplanen, der gør, at den må forkastes: for det første, at vi ikke ensidigt kan indgå en forpligtelse uden at modtage nogen modydelse, og det er vanskeligt at se, at man fra den anden side kunne præstere nogen modydelse over for os; for det andet, fordi den er overflødig, da der jo ikke eksisterer atomvåben på dansk grund, og at det alene er Sovjetunionens politik, der er afgørende for, om sådanne atomvåben ville blive indført. For det tredje kan vi ikke i al fremtid fraskrive os muligheden for i en hvilken som helst situation at blive sikret disse våben. Men først og fremmest må sådanne forhandlinger om atomfri zoner hverken føres i Moskva, i Stockholm eller i Oslo, men i Atlantpagtrådet, hvor den vestlige verdens strategi udformes — den strategi, der er grundlaget for vor sikkerhed — og hvor også resultaterne af nedrustningsarbejdet og netop spørgsmålet om de atomfri zoner vil blive taget op og behandlet af NATO som helhed.

Hertil kommer hele spørgsmålet om atomvåbenenes rolle i NATO-forsvaret, og når jeg kommer et øjeblik ind på det, er det, fordi det forekommer mig, at der kan være en tilbøjelighed til at gå uden om disse, man kan godt sige noget ubehagelige kendsgerninger, for hvad enten man synes om det eller ej, er kernevåben jo ryggraden i NATO-